

JØRN
LIER
HORST
SULJETTU
TALVEKSI

Suomentanut Tiina Sjølvgren

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Norjankielinen alkuteos *Vinterstengt*

Copyright © Jørn Lier Horst 2011

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-43156-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Sumu työntyi mereltä leveinä lauttoina. Se asettui märän asfaltin ylle kuin kostea peitto ja muodosti katulamppujen ylle himmeään sädekehän.

Ove Bakkerud ajoi toinen käsi ratissa. Ympäröivä maisema oli kadonnut pimeyteen.

Hän piti tästä vuodenajasta: hetkestä ennen lehtien putoamista puista ja viimeisestä reissusta Stavernissa sijaitsevalle mökille, missä ikkunat naulattiin kiinni, vene vedettiin maihin ja mökki pantiin talviteloille. Se oli hetki, jota hän odotti koko kesän. Se oli hänen viikonloppunsa. Varsinaiset askareet sujuivat parissa tunnissa sunnuntai-iltapäivän aikana. Muu osa viikonlopusta oli hänen omaa aikaansa.

Hän hiljensi vauhtia ja kääntyi päätieltä soratielle. Ajovalot pyyhkivät ruusunmarja-aitaa, joka reunusti ajotietä parkkipaikalle saakka. Kojelaudassa kello näytti lukemaa 21.37, kun hän sammutti auton, astui ulos ja veti keuhkoihinsa raikkaan suolaista meri-ilmaa. Kauempaa kuului rantaan lyövien aaltojen tasainen kohina.

Sade oli lakannut ja puuskittaiseksi yltynyt tuuli ajoi sumua pois. Tvisteinin majakan valokiila valaisi tasaisin väliajoin lähi-tienoota ja paljasti sateen jäljiltä kosteat kalliot.

Hän kietoi takin tiukemmin ympärilleen ja nosti ruokakassit takaluukusta. Hän odotti jo innolla veristä illallispihviä ja kanan-muna-pekoniaamiaista. Kunnon miesten ruokaa. Sitten hän

työnsi vapaan käden taskuunsa varmistaakseen avaimen todella olevan siellä ja asteli polkua ylös kohti jyrkänteen päällä sijaitsevaa mökkiä. Vain pieni ylämäki ja koko meri lepäisi hänen edessä. Vaikka oli pimeää, hän saattoi aistia edessä avautuvan näkymän. Se täytti hänet aina rauhalla.

Kun perhe oli ostanut mökin lähes kaksikymmentä vuotta sitten, se oli ollut vain vaatimaton, punaiseksi maalattu lautamökki, jossa ei ollut eristystä ja joka oli jo alkanut lahota. Heti kun rahatilanne oli sallinut, he olivat purkaneet vanhan mökin ja rakentaneet vanhan kivijalan päälle uuden. Pala palalta hän oli yhdessä vaimonsa kanssa luonut heille oman paratiisin. Alkuun kaikki liikenevä vapaa-aika oli kulunut rakennustöissä, mutta pikkuhiljaa mökistä oli tullut paikka, missä saattoi hengittää vapaasti ja vain olla. Siellä ei vilkuiltu kelloa ja aika kulki omaa kulkuaan.

Hän laski kassit käsistään mökin edessä olevalle laatoitukselle ja kaivoi avaimet taskusta. Majakan valokiila pyyhkäisi mökin seinää ja katosi jälleen. Ove Bakkerudia värisytti ja hän pidätti hengitystään. Oikea käsi puristi avainnippua. Suu oli yhtäkkiä aivan kuiva ja hän tunsu, miten iho oli noussut kananlihalle.

Majakan valokiila pyyhkäisi seinää uudestaan kuin antaakseen vahvistuksen sille, minkä hän oli juuri omin silmin nähnyt. Ovi oli raollaan. Ovenkarmi oli rikki ja lukko murrettu auki.

Hän vilkaisi ympärilleen, mutta ei nähnyt muuta kuin pimeää. Läheisestä lehtimetsästä kuului rasahdus, kun oksa meni poikki. Jossakin kauempana haukkui koira. Sitten oli aivan hiljaista. Vain tuuli rapisteli syyslehtiä ja aallot löivät rantaan.

Ove Bakkerud otti pari askelta lähemmäs, tarttui oven yläreunaan ja veti sen auki. Hän hamuili kädellään valokatkaisinta ja sytytti valot ulkona olevaan lyhtyyn ja eteiseen.

Hän oli vaimonsa kanssa puhunut, että näin saattaisi joskus käydä. Hän oli lukenut lehdistä poikajengeistä, jotka murtautuvat taloihin ja mylläsivät paikat, ja ammattimaisemmista liigoista, jotka kävivät kaikki mökit järjestelmällisesti läpi etsiessään

arvoesineitä. Silti hänen oli nyt vaikea uskoa näkemäänsä. Tuntui kuin joku olisi häpäissyt paikan. Heidän paikkansa.

Olohuoneessa oli pahin sotku. Laatikot ja kaapit oli avattu ja niiden sisältö paiskottu ympäri huonetta. Lasit ja lautaset oli rikkottu ja sohvatyyny heitelty ympäriinsä. Kaikki kaupaksi käyvä tavara oli poissa. Uusi taulutelevisio, stereot ja matkaradio. Viina-kaappi oli tyhjä. Jäljellä oli vain puoliksi juotu konjakkipullo.

Hän kumartui ja poimi lattialta lasipullossa olevan veneen, joka oli yleensä takan reunustalla. Lasiin oli tullut iso särö. Hau-raan purjeveneen kaksi mastoa oli poikki. Hän muisti kaikki ne tunnit, jotka hän oli istunut ja tuijottanut isoisän paksuja sormia niiden askarrellessa veneen osien kimpussa, kunnes siitä oli lopulta, lähes ihmeellisellä tavalla, rakentunut oikea purjevene. Hän muisti vielä hetken, jolloin vene oli ujutettu sisälle lasipulloon ja isoisä oli vetänyt naruista niin, että mastot nousivat pystyyn.

Ääni vapisten hän soitti poliisille ja esitteli itsensä.

”Milloin kävit mökillä edellisen kerran?” poliisin vaihde halusi tietää.

”Kaksi viikkoa sitten.”

”Murron on siis täytynyt tapahtua 19. syyskuuta jälkeen?”

Ove Bakkerud katsoi ympärillään olevaa tuhoa. Yhtäkkiä hän tunsu olonsa täysin voimattomaksi.

”Tiedätkö onko myös muihin mökkeihin murtauduttu?”

”En”, Ove Bakkerud vastasi ja katsoi ulos ikkunasta. Thomas Rønningenin mökissä paloi valo. ”Tulin vasta.”

”Voimme lähettää partion sinne aamulla”, poliisi sanoi. ”Sillä välin toivoisimme, että et koskisi tavaroihin.”

”Huomennako? Mutta...”

”Tavoitammeko sinut tästä numerosta, jos soitamme sitten kun meillä on vapaa auto?”

Ove Bakkerud avasi jo suunsa protestoidakseen ja vaatiakseen koiria ja rikostutkijoita pikimmiten paikalle, mutta vaiken i sitten. Hän nielaisi, kiitti avusta ja päätti puhelun.

Mistä hänen olisi paras aloittaa? Hän haki keittiöstä luudan ja rikkalapion. Siinä samassa hän muisti poliisin kehotuksen olla koskematta paikkoihin, joten hän laittoi ne syrjään ja jäi ikkunan ääreen seisomaan ja tuijottamaan naapurimökin suuntaan.

Oli erikoista, että naapurimökissä paloi valo. Thomas Rønningen ei ollut yleensä mökillään syksyisin. Hän juonsi perjantaisin televisiossa suosittua keskusteluohjelmaa, mikä piti miehen kiireisenä. Elokuussa hän oli tosin juhlistanut mökillään uuden lähetyskauden alkua. Silloin he olivat istuneet yhdessä ulkona nuotion ääressä konjakkilasit käsissään ja Rønningen oli kertonut hänelle kaikesta siitä, mitä televisiostudion kulisseissa tapahtui ennen lähetystä, sen aikana ja jälkeen.

Yhtäkkiä suurissa, valaistuissa ikkunoissa vilahti varjo. Murtovargaat olivat saattaneet käydä sielläkin. Tai ehkä he olivat siellä paraikaa. Ove Bakkerud harppoi ovelle ja nappasi mukaansa taskulampun, joka roikkui omalla paikallaan. Ehkä poliiseihin tulisi vipinää, jos ne kuulisivat että myös Thomas Rønningenin mökkiin oli murtauduttu.

Alas rantaan johtava polku mutkitteli tiheän pensaikon ja käpyrämäntysten lomitse. Taskulamppu valaisi puunjuuria ja pyöreäksi hioutuneita kiviä, mutta ei estänyt oksia raapimasta Ove Bakkerudin jalkoja.

Mökin ikkunoissa paloi yhä valo, mutta tällä puolen rakennuksen ikkunat olivat niin ylhäällä, ettei hän nähnyt sisään.

Hän valaisi lampulla mökin ympäristöä ennen kuin astui ulko-ovelle johtaville rappusille. Tuuli tarttui oveen ja paiskasi sen verannan kaidetta vasten. Ove Bakkerudin valtasi voimakas levottomuus, joka sai väristykset kulkemaan selkäpiitä pitkin. Hän tajusi, ettei hänellä ollut mitään, millä puolustautua.

Taskulampun valo osui ovenkarmiin. Siinä näkyi samoja murren merkkejä kuin hänen omassa ovelaan, mutta jokin oli silti toisin.

Ovelaan oli veritahroja.

2

Päivä oli ollut pitkä.

William Wisting istui etunojassa sohvalla ja tuijotti pöydällä edessään lepäävää avainta. Se oli tummentunut. Sitä ei ollut käytetty aikoihin.

Hän nousi ja käveli olohuoneen poikki. Vesipisarat ikkuna-ruudussa kielivät hetki sitten loppuneesta sateesta. Hälytysajoneuvo kuului olevan matkalla jonnekin. Sininen valo leikkasi tasaisin väliajoin pimeyttä; oli mahdoton nähdä oliko kyseessä poliisiauto vai ambulanssi. Hän seurasi valoa katseellaan, kunnes se katosi Helgeroaveienin suuntaan. Hän kääntyi ja ojentautui ottamaan pullon kulmakaapista. Jos hän näki oikein, se oli espanjalainen. Etikettiin oli merkitty kultaisin kirjaimin vuosiluku 2004. Hän muisteli saaneensa sen lahjaksi pidettyään edellisyyksynä kauppakamarilla esitelmän. Pullo näytti kalliilta. Säilytys oli varmasti vain tehnyt sille hyvää. Hän oli viinin ystävä, vaikkei hänellä ollut koskaan ollutkaan aikaa tai kiinnostusta paneutua eri rypäleisiin, tuottajiin, viinialueisiin tai siihen minkä kanssa mikäkin viini kannatti nauttia. Hänelle riitti se, että hän tunnisti hyvän viinin maistaessaan sitä.

”Baron de Oña”, hän luki etiketistä ääneen ja vilkaisi sohvalle.

Suzanne hymyili ja nyökkäsi hänelle. Hän hymyili takaisin. Nainen oli ilmestynyt hänen elämäänsä kaksi vuotta sitten ja saa-

nut siinä tärkeän sijan. Viikko sitten naisen asunnolla tapahtunut vesivahinko oli tehnyt heistä nyt asuinkumppanit. Hän ei ollut sanonut sitä Suzannelle, mutta hänestä oli mukavaa, että tämä oli tullut taloon.

Hän otti kaksi lasia ja vilkaisi vielä ikkunasta ulos näkemättä pimeydessä muuta kuin oman peilikuvansa. Kasvot olivat leveät ja karkeapiirteiset, silmät tummat. Hän käänsi selän peilikuvalleen, palasi takaisin sohvalle ja istuutui Suzannen viereen.

Televisiossa Thomas Rønningenin sohvalle oli saapunut joukko mielenkiintoisia vieraita, joilla kaikilla oli oma näkökulmansa päivän aiheeseen. Wisting piti ohjelman konseptista, missä rasakas aihepiiri sekoittui keveään viihteeseen. Hän piti myös ohjelman juontajasta. Thomas Rønningenissä oli poikamaista charmia ja hän onnistui luomaan studioon intiimin ja turvallisen tunnelman. Hän olisi pärjännyt hyvin rikostutkijana. Hänen kysymyksensä vieraille olivat aina hyvin laadittuja ja älykkäitä, ja sen sijaan että hän olisi asettanut haastateltavansa selkä seinää vasten kriittisillä kysymyksillään, hänen onnistui saada heidät avautumaan ja tekemään paljastuksia antamalla keskustelun vain kulkea omalla painollaan.

Suzanne otti viinilasit ja laski ne pöydälle. Wisting nousi vielä ylös ja haki pullonavaajan. Ennen istuutumistaan hän vilkaisi vielä kertaalleen olohuoneen ikkunasta ulos. Taas uusi hälytysajoneuvo matkalla samaan suuntaan kuin aiempikin. Hän vilkaisi automaattisesti rannekelloa, se näytti 22.02.

”Onnittelut”, Suzanne sanoi ja piteli lasia hänen kaataessaan viiniä.

”Mitä tarkoitat?”

”Mökistä”, nainen hymyili ja nyökkäsi pöydällä lojuvan avaimen suuntaan.

Wisting kävi sohvalle istumaan.

Päivä oli alkanut asianajotoimistossa Oslossa yhdessä Williamin sedän, Georg Wistingin, kanssa.

Georg oli 78-vuotias ja käyttänyt valtaosan elämästään energiatalouteen keskittyvän insinööritoimiston rakentamiseen. Wisting ei ollut koskaan oikein kunnolla ymmärtänyt, mitä sen toiminta piti sisällään, mutta tiesi sedän kehittäneen ja patentoineen veden ja ilman desinfiointiin ja puhdistukseen liittyviä laitteistoja.

Setä haastoi mielellään totuttuja toimintatapoja ja tunsiluonnaisesti syvää vastenmielisyyttä kaikenlaisia veroja ja maksuja kohtaan. Se taas oli johtanut siihen, että hän oli saanut kunnian tutustua maan oikeuskoneistoon omakohtaisesti, joutunut makamaan veromätkyjä ja saanut ehdollista vankeutta.

Tapaaminen asianajotoimistossa liittyi Georg Wistingin viimeiseen tahtoon. Tarkoituksena oli varmistaa, ettei valtiolle koltuisi hyötyä sedästä hänen kuolemansa jälkeen. Asianajaja oli erikoistunut perintöasioihin ja laatinut mutkikkaan suunnitelman siitä, miten Georg Wisting jakaisi omaisuutensa ennen kuolemaansa.

William Wistingin osalta tuo kaikki johti siihen, että hänestä tuli Værvågenissa Helgeroan ulkopuolella sijaitsevan mökin omistaja. Mökin arvo oli määriteltä niin alhaiseksi kuin laki vain salli, jotta perintöveron osuus olisi mahdollisimman pieni.

Se teki hänestä varakkaan miehen. Vaikka eipä silti. Ei hänellä ollut rahahuolia. Hän tienasi suhteellisen hyvin, ja työ itsessään oli senkaltaista, ettei hänellä yksinkertaisesti ollut aikaa tuhlata palkkaansa. Ja olihan hänellä muitakin säästöjä Ingridin jäljiltä. Hän ja lapset olivat saaneet miljoonakorvaukset sen jälkeen kun Ingrid oli neljä vuotta aikaisemmin menettänyt Noradin toimeksiannolla Afrikassa. Rahat olivat tilillä ja kasvoivat korkoa joka kuukausi. Hän ei ollut jaksanut koskea niihin.

Hän muisti ajan, jolloin he olivat Ingridin kanssa tuore avio pari ja odottivat kaksosia. Laskuja tuntui tulevan ovista ja ikkunoista. Joskus kun palkkatili oli tyhjä, heidän piti henkensä

pitimiksi kerätä pulloja. Enää hänen ei tarvinnut vilkuilla hintalappuja, kun hän osti ruokaa tai muita päivittäistavaroita.

Asianajaja oli tarjoutunut käymään läpi hänen talousasiansa ja laatimaan suunnitelman verorasituksen minimoimiseksi. Wisting oli kieltäytynyt tarjouksesta.

Ihmiset televisiossa hymyilivät jollekin huvittuneina.

”Kadehdin tuollaisia ihmisiä”, Suzanne sanoi ja nyökkäsi televisioruutua kohti.

Wistingkin nyökkäsi, vaikkei ihan tarkkaan tiennyt, mitä ihmisiä Suzanne tarkoitti. Hänestä oli vain mukava istua sohvalla yhdessä hänen kanssaan.

”He tekevät mitä haluavat”, Suzanne jatkoi. ”He uskaltavat panostaa. Rikkoa tutut ja turvalliset kaavat ja tehdä jotakin uutta ja jännittävää. Niin kuin tuo Sigrid Heddal esimerkiksi.”

Wisting vilkaisi televisioruutua. Viisikymppinen nainen puhui päätöksellä jostakin, jota hän nimitti Safe Horizoniksi.

Suzanne katsoi Wistingiä. ”Ajattele, että hän on viisikymppinen, jättänyt turvallisen työnsä projektijohtajana elinkeinoelämässä ja lähtenyt Addis Abebaan työskennelläkseen vapaaehtoisena orpolasten parissa. Miten rohkeaa.”

Wisting nyökkäsi. Tämä puoli Suzannesta viehätti häntä.

”Tommykin on sellainen ihminen.”

Suzanne tarkoitti Linen tanskalaista poikaystävää. Vuosi sitten Tommy Kvanter oli jättänyt työnsä kokkina suurella kalastusaluksella, myynyt asuntonsa ja muuttanut Wistingin tyttären luo. Asunnon myynnistä saamansa rahat hän oli sijoittanut oslolaiseen ravintolaan yhdessä muutaman ystävänsä kanssa. Wisting oli samaa mieltä siitä, että Tommy oli unelmoija. Se ei kuitenkaan välttämättä ollut ominaisuus, jota hän arvosti.

Asianajotoimiston tapaamisen jälkeen he olivat syöneet Suzannen kanssa päivällistä Tommyn ravintolassa yhdessä Linen kanssa. Wisting oli ravintolassa ensimmäistä kertaa ja ymmärsi, että se oli muutakin kuin pelkkä ruokapaikka. Shazam Station

oli ravintolakompleksi, joka levittäytyi kolmeen eri kerrokseen: kellarissa oli yökerho, katutasossa kahvila ja ylimmässä kerroksessa ruokaravintola.

Tommy vastasi keittiöstä ja ravintolasta. Hän ei itse päässyt liittymään seuraan, mutta oli huolehtinut siitä, että heille tuotiin pöytään neljän ruokalajin päivällinen. Ruoka oli toki hyvää, mutta missä olivat kaikki asiakkaat keskellä kiireisintä perjantai-iltaa? Vain muutamassa pöydässä istui ihmisiä ja tarjoilijat tuntuivat haahuilevan toimettomina. Jos tilanne oli samanlainen joka päivä, Tommyn hankkeeseen sijoittamat rahat olivat vaarassa.

Wisting ei ollut koskaan oikein ymmärtänyt, mitä tytär Tommyssä näki. Mies osasi kyllä olla pohdiskeleva ja älykäs, ja jopa Wisting näki miehen charmin. Mutta hän ei yksinkertaisesti pystynyt luottamaan Tommyyn. Asiaan ei vaikuttanut se, että hänet oli aikoinaan tuomittu huumorikoksesta tai että hän osasi olla sekä itsepäinen että itsekäs. Wistingin mielestä hän ei yksinkertaisesti ollut mies, jonka kanssa hänen tyttärensä tuli rakentaa yhteistä tulevaisuutta.

Joskus hän mietti johtuivatko hänen epäilyksensä vain siitä, että Line oli hänen tyttärensä, mutta ei hän oikeastaan sitä uskonut. Kun hän viime aikoina oli nähnyt parin yhdessä, tuntui kuin Linenkin silmät olisivat avautuneet näkemään Tommyn heikkoudet. Line ärsyyntyi jatkuvasti Tommyn sanomisista ja tekemisistä, ja Wistingin oli myönnettävä, että häntä ilahdutti huomata, ettei tytär suhtautunut poikaystävänsä enää täysin kritiikittömästi.

”Jos ei uskalla ottaa riskiä ja kokeilla jotakin uutta, ei voi koskaan myöskään saavuttaa mitään”, Suzanne jatkoi. ”Mitä hävittävää meillä oikeastaan edes on? Vaikka tekisi montakin virhettä, jokaisesta oppii jotakin uutta. Ja kaikki kokemukset ovat arvokkaita. Niin hyvät kuin huonotkin.”

Yksi televisio-ohjelman vieraista oli saanut kysymyksen, johon hän ei osannut heti vastata. Keskusteluun syntyneen lyhyen

tauon aikana Wisting saattoi kuulla poliisiauton sireenien ujetavan jossakin kaukana.

Hän ojentautui ottamaan lasin pöydältä ja jäi istumaan se kädessään.

”Voisitko ajatella perustavasi ravintolan?” hän kysyi.

”Kyllä voisin”, Suzanne vastasi yllättäen ja hymyili hänelle. ”Tai en ehkä ihan ravintolaa, mutta ehkä pienen taidekahvilan. Elämä tuntuu liian lyhyeltä elää näin. Istua toimistossa päivästä toiseen. Kokouksia, budjetteja, leikkauksia, projekteja.”

Suzanne työskenteli lastensuojelutehtävissä ja oli vuosien ajan keskittynyt nuoriin, yksinäisiin turvapaikanhakijoihin. Viime vuosina työstä oli tullut entistä byrokraattisempaa, ja tällä hetkellä hän istui yksin toimistossa tapaamatta koskaan lapsia, joita hän halusi auttaa.

”Mikä sen nimeksi tulisi?” Wisting kysyi ja laski lasin pöydälle juomatta siitä.

”Mitä tarkoitat?”

”Jos olet haaveillut kahvilan perustamisesta, olet varmasti miettinyt sille nimeä.”

Suzanne pudisti päätään.

”Ei ainakaan Shazam Station, vai?”

Suzanne hymyili.

”Se on itse asiassa hauska nimi.”

”Niinkö sinusta?”

”Shazam on taikasana. Se on persiaa. Seesam norjaksi. Seesam aukene!”

”Seesam-asema?”

Suzannea hymyilytti. Silmäkulmissa ja suupielissä oli hentoja, viuhkamaisia juonteita. Pöydällä palavat kynttilät saivat pähkinänruskeat silmät hehkumaan.

Wisting oli juuri tarttumassa viinilasiin, kun puhelin soi. Näytössä vilkkui soittaja, joka oli tallennettu muistiin nimellä OPERA. Se oli poliisin oma lyhenne operatiiviselle keskukselle.

Wisting vastasi lyhyesti. Soittaja esittäytyi yhtä lyhyesti.
”Useaan mökkiin Guslandin alueella on murtauduttu.”
Wisting oli hiljaa. Hän ymmärsi, ettei tässä ollut vielä kaikki.
”Yhdestä mökistä on löytynyt kuollut mies.”

3

William Wisting löi autonoven kiinni takanaan ja nosti takinkauluksia ylemmäksi.

Pienellä parkkipaikalla oli kahden siviiliauton lisäksi pari poliisiautoa ja ambulanssi.

Ilta oli kylmä. Suusta nousi hengittäessä valkeaa huurua. Kauempaa kuului aaltojen pauhu. Mereltä tuleva kostea ja suolainen tuuli puhalsi sisämaahan päin.

Hän käveli parkkipaikan toiseen päähän, mistä lähti polku kohti lehtimetsää. Viidenkymmenen metrin päässä avautui aava rannikkomaisema. Tummat kalliot sulautuivat yhtä tummana vellovaan mereen. Yhdellä rannikon edustan saarista oli majakka, jonka valokeila pyyhki manteretta ja sai levottomana liikehtivän merenpinnan kimaltamaan.

Alhaalla vedenrajassa sijaitsevan mökin ääriveriivat erotti juuri ja juuri. Parista ikkunasta kajasti valoa. Rakennuksen etupuolella pimeyttä halkoivat taskulamppujen valot. Wisting kuuli, miten generaattori käynnistettiin, ja yhtäkkiä mökin etuosa kylpi kirkkaassa valossa. Hän näki poliisin tuulessa kieppuvan punavalkoisen eristysnauhan. Poliisiunivormujen heijastinnauhat vilkkuivat ja hänen korviinsa kantautui radiolähettimien ääntä, puhelimen pirinää ja vaimeaa puhetta. Tähdetön ja kylmä syksyinen pimeys lepäsi maiseman yllä.

Wisting nosti kasvonsa kovaa tuulta päin ja jatkoi eteenpäin. Hänet oli kutsuttu vastaaviin paikkoihin ja tilanteisiin lukematomia kertoja ennenkin. Mutta rikospaikalle saapumisesta ei ollut tullut hänelle rutiinia. Eikä hän ollut myöskään immuuni nähdessään raadeltua ihoa, ruumiita tai joutuessaan todistamaan omaisten pohjatonta epätoivoa. Aivan liian monta kertaa hän oli omin silmin nähnyt järjettömän väkivallan jäljet, jotka tuntuivat olevan kerta kerralta yhä brutaalimpia ja armoottomampia. Tällaiset synkeät ajatukset masensivat häntä ja tekivät hänet ärtyisäksi ja sulkeutuneeksi.

Polulla matkalla rikospaikalle häntä vastaan käveli ambulanssin kaksi ensihoitajaa. He tulivat häntä vastaan tyhjin käsin. Kasvot näyttivät vakavilta ja he tervehtivät Wistingiä vain lyhyellä nyökkäyksellä ohittaessaan hänet.

Tutkinnan operatiiviseksi johtajaksi nimetty poliisi nosti eristysnauhaa, jotta hän pääsi tutkinta-alueen sisäpuolelle. Mökin ulko-ovi oli auki. Ovenkarmista puuttui pala murren jäljiltä. Wisting näki ruumiin jalat mökin sisäpuolella. Tällä oli jalsaan suuret saappaat, joiden pohjaan oli tarttunut savipaakkuja.

Wisting sai lyhyen selostuksen tapahtumista, mutta se ei tuonut mitään uutta hänen puhelimessa kaksikymmentäviisi minuuttia aiemmin saamaansa tilannekatsaukseen.

Espen Mortensen oli saapunut paikalle ennen häntä. Nuori rikospaikkatutkija oli juuri vetämässä valkoista haalaria ylleen.

”Tuletko sisälle?” hän kysyi.

Wisting nyökkäsi, mutta veti kenkien päälle muovisuojukset ennen kuin seurasi miestä sisään.

Murtotyökalu oli jättänyt selviä jälkiä lukon ympärille. Ovesta oli irronnut säleitä ja ovenkarmia oli revitty irti. Kivirappusilla oli verijälkiä. Myös ovesta oli suttuisia veritahroja niin kuin joku olisi ottanut veren tahrimalalla kädellä ovesta tukea.

Espen Mortensen otti muutaman yleiskuvan ennen kuin jatkoi eteenpäin. Wisting seurasi häntä kapeaan käytävään. Hänet

aiemmin vastaanottanut poliisi jäi mökin ulkopuolelle pitämään vahtia.

Uhri oli mies. Hän makasi vatsallaan omituisen vääntyneessä asennossa. Toinen käsi oli vartalon alla, kun taas toinen osoitti suoraan sivulle. Paksu, musta hansikas oli veren peitossa. Liikaiset saappaat ulottuivat miestä lähes polviin. Hänellä oli yllään musta villapusero. Päässä oli musta kommandopipo.

Wisting käveli kuolleen miehen ympäri.

Ruumiin alla oli iso verilammikko, mistä veri valui edelleen puulattiaa pitkin eteenpäin. Wistingin piti harpata lammikon yli.

Miehen pää oli kääntynyt sivulle. Kasvot peittävän mustan kommandopipon etuosassa oli pitkä repeämä otsan kohdalla. Sen molemmin puolin näkyi palanen kalpeaa ihoa ja avoimessa haavassa murskaantuneen kallon pirstaleita.

Ulkona poliisikoira haukahti terävästi selvästi valmiina etsintöihin. Wisting kyykistyi ja laski kädet polvien päälle.

Kommandopipon kapeista silmäaukoista näkyvät silmät tuijottivat häntä sepposen selällään silmämunat pullistuneina. Huulet olivat kääntyneet sisäänpäin aivan kuin mies olisi ollut vetämässä henkeä.

Wisting istui kyykyssä ja katseli kuollutta lähes minuutin ajan ennen kuin nousi ja katsahti ympärilleen. Verta oli roiskunut seinäpaneelleille abstrakteiksi kuvioiksi. Eri puolilla mökkiä näkyi samanlaisia verisiä kädenjälkiä kuin ulko-ovessa. Vaikutti siltä, että mies oli hakenut tukea ennen kaatumistaan kuolleen maahan.

Lattialla olevasta verilammikosta johti veriset jalanjäljet ulko-ovelle. Se joka oli ollut täällä, oli astunut vereen ennen pakeneamistaan paikalta.

”Kuka hänet löysi?”

Wisting osoitti kysymyksensä ulkona rappusten juurella seisovalle poliisille.

”Naapuri”, hän vastasi ja osoitti ylempänä sijaitsevaa mökkiä. ”Sinnekin murtauduttiin.”

”Kävikö naapuri sisällä?”

Virikapukuinen poliisi pudisti päätään.

”Hän kääntyi rappujen yläpäässä takaisin.”

Wisting seisoi hetken hiljaa koettaen muodostaa kokonaiskäsitystä tilanteesta. Samalla hän yritti paneutua yksityiskohtiin, sillä niillä oli usein jatkon kannalta ratkaisevan tärkeä merkitys.

Tässä hän oli tavallisesti hyvä. Rikospaikasta saatu ensivaikutelma yhdessä vuosien kokemuksen kanssa johti yleensä jonkinlaisen teorian syntymiseen, edes huteran.

Rikospaikka oli kuin taideteos. Jokainen pieni yksityiskohta, pieninkin pensselinveto ja koko valmis maalaus kertoivat jotakin sen tekijästä.

Wistingin katse kiersi valaistua olohuonetta. Mökki oli hyvällä maulla sisustettu: siellä oli yhdistetty moderneja kalusteita ja antiikkihuonekaluja. Värit olivat puhtaita ja vaaleita ja täydensivät hyvin toisiaan.

Murron jäljet olivat selvästi näkyvissä. Laatikot ja kaapit oli avattu. Nurkassa olevalla matalalla pöydällä oli enää muutama johdonpätkä siinä, missä hetki sitten oli ollut televisio. Seinillä näkyi vaaleita kohtia siellä, missä oli ollut tauluja ja taidetta.

Wisting käänsi katseensa takaisin lattialla makaavaan mieheen, huokaisi ja pudisti alistuneesti päätään. Palaset eivät tuntuneet lokahtavan paikoilleen, mutta silti hän ei osannut sanoa, mikä oli pielessä.

”Oletteko löytäneet lyömäaseen?” hän kysyi.

Espen Mortensen pudisti päätään ja kysyi samaa ulkopuolelta odottavalta poliisilta.

”Koirapartio etsii sitä parhaillaan”, poliisi ilmoitti.

”Entä murtoväline?” Wisting tiedusteli ja osoitti rikkoontunutta ovenkarmia.

Mortensen pudisti päätään.

”Se voi olla myös tappoase”, hän totesi. ”Oikeuslääketieteellisen kaverit osaavat varmasti kertoa siitä enemmän, mutta näyttää sil-

tä, että uhria on lyöty terävällä esineellä. Esimerkiksi sorkkarau-dalla.”

”Etkö usko, että hän on itse murtovaras?” Wisting kysyi ja nyökkäsi heidän välissään makaavaan kommandopipoiseen mieheen päin.

”Ehkä hän tuli yllätetyksi ja häneltä vietiin sorkkarauta.” Wisting pudisti epäilevänä päätään. Kuolettavaa iskua lukuun ottamatta mikään ei kielinyt siitä, että mökissä olisi kamppailtu. Seinällä roikkui kaksi sievää maalausta. Oven vieressä oli siististi lenkkitossut. Kaksi tuulitakkia roikkui omilla paikoillaan. Myös-kään muualla mökissä ei ollut nähtävissä muuta tuhoa kuin mitä Wisting oli todistanut lukemattomilla murtopaikoilla aikaisem-min.

”Mihin varastetut tavarat on viety?” hän kysyi ja astui pari as-kelta peremmälle yllälliseen mökkiin.

”Ehkä hän palasi uudelle kierrokselle?” ulkona yhä seisova poliisi ehdotti. ”Hakemaan lisää.”

”Kenties”, Wisting mutisi mietteliäänä. ”Kuka tämän mökin muuten omistaa?”

”Eikö kukaan ole kertonut? Thomas Rønningen.”

”Se televisiojulkkis?” Wisting kysyi ja jäi tuijottamaan ruu-mista.

Poliisi nyökkäsi.

4

Wisting jätti rikospaikan Mortensenin käsiin ja siirtyi itse ulos mökin edustalle avonaiselle paikalle. Oli alkanut sataa hiljalleen. Vesipisarat tippuivat noroina operatiivisessa vastuussa olevan poliisin lakin lipan yli.

”Mihin muihin mökkeihin on murtauduttu?” Wisting halusi tietää.

Poliisi kääntyi pohjoiseen päin ja osoitti ylempänä sijaitsevaa mökkiä. Rakennuksen ääriviivat piirtyivät tummaa yötaivasta vasten ja Wisting saattoi nähdä, että mökin ikkunoissa paloi valo. Pienellä kummulla oli lipputanko ja siinä viiri, joka lepatti tuulessa.

”Omistajan nimi on Ove Bakkerud. Hän soitti meille. Hän tuli tänne Oslostä tunti sitten ja havaitsi, että hänen mökkiinsä oli murtauduttu. Sitten hän tuli tänne naapurimökille ja löysi ruumiin.”

Wisting pyyhkäisi sateesta märkiä kasvojaan.

”Onko muita murtoja?”

Poliisi kaivoi muistivihkon esiin ja kääntyi selkä sadetta päin.

”Jostein Hammersnes.” Hän osoitti jonnekin Wistingin oikean olkapäään yli. ”Hänellä on mökki tuolla niemellä. Hän soitti poliisille ja ilmoitti murrosta suurin piirtein samaan aikaan kun saimme ilmoituksen ruumiista. Voi niitä olla enemmänkin,

mutta me olemme saaneet tiedon näistä kahdesta. Käymme nyt kaikki mökit läpi.”

”Mitä olette tehneet mökeille?”

”Eristäneet ne.”

Wisting nyökkäsi. Heillä oli käsissään vähintään kolme rikospaikkaa, jotka liittyivät jollakin tapaa toisiinsa. Se antoi heille ainakin kolminkertaiset mahdollisuudet löytää jonkinlaisia johdantolankoja, joiden avulla jäljittää tekijä. Se oli harvinaisen hyvä lähtökohta tutkinnalle.

”Olemme pyytäneet läänin kaikki rikospaikkatutkijat paikalle”, kenttäpäällikkö jatkoi aivan kuin olisi arvannut Wistingin ajatukset.

”Entä mökkien omistajat?”

”Aiomme koota heidät kaikki samaan hotelliin Stavernissa. Voitte kuulustella heitä huomisaamusta lähtien.”

”Onko joku heistä nähnyt jotakin?”

Poliisi pudisti päätään ja oli sanomassa jotakin, kun läheinen koiranhaukunta keskeytti hänet. Samalla miehen nappikuulokeesta kuului rätinää. Hän nosti käden korvalle ja painoi kuuloketta kuullakseen paremmin.

”Koirapartio on kulkenut itään. He ovat löytäneet reitiltä kännykän”, hän sanoi. ”He haluavat tietää, mitä sille tehdään.”

”Merkittää paikka ja tuokaa puhelin tänne”, Wisting sanoi.

Poliisi välitti viestin eteenpäin. Hetken kuluttua nuori poliisi ilmestyi juosten paikalle läpinäkyvään muovipussiin sullottu puhelin kädessään.

”Akkua ei ole paljon jäljellä”, hän sanoi ja ojensi laitteen Wistingille. ”Sinun on hyvä tarkistaa tiedot ennen kuin virta katkeaa. Ainakin PIN-koodi tarvitaan puhelimen käynnistämiseksi uudelleen.”

Wisting tarttui muovipussissa olevaan puhelimeen. Hän paineli muovin läpi näppäimiä ja näyttöön syttyi valo. Puhelin oli Sony Ericsson ja sen valikko oli Wistingille entuudestaan tuttu.

Parilla näppäilyllä hän löysi puheluvalikon. Se oli tyhjä. Ei ainutakaan soitettua tai vastaanotettua puhelua. Wisting palasi päävalikkoon ja siirtyi tekstiviesteihin. Saapuneita viestejä oli vain yksi. Se oli lähetetty klo 16.53. Viestissä luki: ”2030”.

Viesti oli lähetetty yhdeksännumeroisesta ulkomaisesta numerosta.

Lähetettyjä tekstiviestejä oli kaksi, ja ne oli lähetetty samaan numeroon. Toinen oli lähetetty klo 16.54 ja siinä luki ”OK”. Seuraava viesti oli lähetetty klo 20.43: ”*I am here.*”

Wisting kävi läpi kaikki muut kansiot, mutta kolmen tekstiviestin lisäksi puhelimeen ei ollut tallennettu mitään muuta tietoa. ”2030” tarkoitti hänen tulkintansa mukaan kellonaikaa. Siihen vastattiin viestillä ”OK”. Sen jälkeen kännykän omistaja lähetti viestin, jossa ilmoitti olevansa sovitulla tapaamispaikalla. ”*I am here.*”

”Otan tämän mukaani ja pistän lataukseen”, Wisting sanoi ja työnsi puhelimen takintaskuunsa. ”Ehkä siihen lähetetään vielä yön mittaan lisää viestejä.”

Tuulenpuuska sai Wistingin melkein menettämään tasapainonsa. Hän katsahti ympärilleen yön pimeydessä, mutta näki ympärillä vain mustia kalliota, tuulenpieksämiä käppyrämäntyjä ja katajapensaita. Kohtalokkaasta yöllisestä tapaamisesta mökillä oli kulunut hädin tuskin kolme tuntia. Sen tuloksena heillä oli kuollut mies. Tekijä saattoi hyvinkin olla lähistöllä.

”Saamme poliisihelikopterin käyttöön”, kenttäpäällikkö ilmoitti aivan kuin olisi lukenut Wistingin ajatukset.

”Hyvä.” Wisting nyökkäsi. Hän ei ollut ajatellut jäädä paikalle odottelemaan. Hän halusi päästä kotiin vaihtamaan kuivaa päälle. Sen jälkeen hän aikoi mennä toimistolle pistääkseen koneiston käyntiin.

Hän palasi autolle samaa tietä kuin oli tullutkin. Parkkipaikalle oli kerääntynyt joukko toimittajia. Yksi valokuvaajista suuntasi kameran linssin Wistingiin ja onnistui taltioimaan kuvan uurteisista ja päättäväisistä kasvoista. Avatessaan autonovea

hän kuuli lähestyvän helikopterin äänen. Se lensi matalalla idästä päin. Valonheittimet pyyhkivät lähitienoota ja keräsivät toimittajien huomion välittömästi puoleensa.

Hän kiskoi märän takin yltään ja heitti sen viereiselle istuimelle ennen kuin kävi rattiin ja käynnisti auton. Ajovalot leikkasivat pimeää ja valaisivat kapeaa soratietä ympäröivää tiheää metsää.

Yhtäkkiä tuulilasiin iskeytyi jotakin. Wisting teki äkkijarrutuksen ja lukkiutuneet renkaat liukuivat hetken hallitsemattomasti soratiellä. Etulasissa oli verta ja mustia sulkia. Hän oli osunut lintuun. Hän ruiskutti ikkunaan lasinpesunestettä ja antoi pyyhkijöiden pyyhkiä sulat pois ikkunasta.

Sitten hän käynnisti auton uudestaan, mutta ei ehtinyt ajaa montakaan metriä ennen kuin autoon osui uusi lintu. Hän ehti nähdä edessään mustan mytyn, joka mätkähti konepeltiin ja liukui tuulilasia pitkin takaisin ilmaan.

Wisting ajoi kapeaa tietä eteenpäin. Parinsadan metrin päässä tie päättyi ja yhtyi Helgeroasta Staverniin johtavalle valtatielle. Hän kääntyi oikealle.

Tumman asfaltin yllä lepäsi ohut sumuhuntu. Tuuli pyöritteli syyssateen kostuttamia lehtiä ilmassa, lehdet liimautuivat ajolasiin ja takertuivat pyyhkimiin. Noin sadan metrin päässä Wisting havaitsi tienpientareella liikettä. Hän hiljensi vauhtia. Tiellä seisoi mies. Hän kulki tien vastakkaisella puolella autoa kohti. Askeleet olivat horjuvat. Hän oli nostanut toisen käden kasvojen eteen suojaksi kirkkailta ajovaloilta.

Wisting hidasti vauhtia. Samalla mies tarttui vapaalla kädellä rintaansa ja kaatui maahan. Wisting vilkaisi peiliin ennen kuin pysäytti auton ja astui ulos. Tie oli autio. Sen molemmin puolin oli vain peltoa.

Mies makasi liikkumattomana maassa.

Wisting kyykistyi hänen viereensä ja laski käden miehen olkapäälle.

”Oletko kunnossa?” hän kysyi.

Mies ei vastannut, joten hän tarttui mieheen kääntääkseen tämän ympäri.

Yhtäkkiä mies käänsi kasvonsa Wistingiin päin. Hänen katseestaan huokui uhmaa, joka peitti alleen ahdistusta ja pelkoa. Miehen nyrkkiin puristunut käsi leikkasi ilmaa ja osui Wistingiä suoraan kasvoihin.

Wisting menetti tasapainonsa. Ensimmäistä iskua seurasi pari nopeaa lisäiskua, sitten mies hyppäsi jaloilleen. Wisting ojensi kätensä tarttuakseen mieheen ja pitääkseen tämän aloiltaan, mutta mies rimpui irti ja yritti lyödä vielä kerran siinä kuitenkaan onnistumatta. Wisting nousi pystyyn, väisti uutta iskua ja löi takaisin. Nyrkki osui miestä suoraan palleaan. Hän tuuper-tui kaksin kerroin ja haukkoi henkeä. Wisting heittäytyi miestä kohti ja yritti saada tämän menettämään tasapainonsa, mutta joutuikin vain yhä uusien iskujen kohteeksi. Yksi niistä osui häntä suoraan leukaan. Huuli jäi pahasti hampaiden väliin, suu täyttyi verestä ja Wisting lyhyesti polvilleen maahan.

Mies ryntäsi autolle, heittäytyi kuskin paikalle, painoi kaasua ja kiihdytti hillitöntä vauhtia kohti Wistingiä. Kirkkaat ajovalot häikäisivät hänet. Hän heittäytyi sivuun, kieri pois ajotieltä ja jäi niille sijoilleen makaamaan. Hetken kuluttua silmät tottuivat pimeään. Ympäristö oli pelkkiä harmaan eri sävyjä, loputtoman harmauden keskellä loistivat vain Wistingin oman auton loitonnevat punaiset takavalot.

Hän kampesi itsensä jaloilleen, sylki verta ja noitui. Kännykkä oli jäänyt autoon.

Jostakin kauempaa kuului helikopterin säksätys sen jatkaessa etsintöjä rannikkoa pitkin. Hän sylkäisi vielä kerran, vilkaisi tulosuuntaan ja koetti muistella, missä lähin talo mahtoi sijaita. Hän päätti lähteä kulkemaan samaan suuntaan kuin mihin auto oli mennyt.

Kymmenen minuutin kävelyn jälkeen hän näki edessään maatilalan valot. Hän lisäsi vauhtia ja lähes juoksi viimeiset metrit.

Talo oli kaksikerroksinen ja valkoiseksi maalattu. Rappuset olivat leveät, pihalla oli punaiseksi maalattu talli sekä pari piharakennusta. Keskellä pihaa seisoj vanha ja vehmas tammi.

Tallista kuului hevosten hirnahduksia ja levotonta liikehdintää niiden havaittua tulijan.

Rappusten yläpäässä istui harmaavalkoinen kissa. Se tuijotti Wistingiä keltaisilla silmillään ja köyristi selkäänsä ennen kuin poimi terävänokkaisen, mustan linnun ovimatolta ja häipyi lintu hampaiden välissä omille teilleen.

Ovi oli maalattu siniseksi. Ovikellon yläpuolella roikkui kookas keraaminen nimikyltti. Wisting painoi ovikelloa ja tunnusteli odotellessa kasvojaan. Niihin sattui koskettaessa kaikkein eniten.

Sisältä kuului oven kolahdus, ja paksun lasin takana näkyi liikehdintää.

Oven avasi mies, jolla oli tuuhea, punainen parta. Hän jäi leveään oviaukkoon katselemaan Wistingiä.

”Poliisista”, Wisting ilmoitti ja haparoi hetken housuntaskuun ennen kuin muisti virkamerkin olevan autoon jääneessä lompakossa.

Mies nyökkäsi ja astui askeleen taaksepäin päästäten Wistingin sisään. Hän oli ollut niin paljon mediassa, että useimmat paikallisista asukkaista tunnistivat hänet.

”Mitä on tapahtunut?” mies halusi tietää ja lukitsi oven Wistingin jälkeen.

Selityksille ei ollut nyt aikaa.

”Tarvitsen puhelinta”, oli kaikki, mitä hän suostui sanomaan.

Mies poimi kännykän taskustaan.

”Et näytä kovin hääviltä”, hän sanoi sitten. ”Haluatko käydä siistiytymässä?”

Wisting pudisti päätään, otti puhelimen ja näppäili siihen poliisin keskuksen numeron. Hän kuvaili tapahtuneen lyhyesti.

Parrakas mies kuunteli selostusta silmät ymmyrkäisinä, ja kun Wisting päätti puhelun, hän kysyi ystävällisesti voisiko olla jollakin tavoin avuksi.

Wisting mietti hetken.

”Onko sinulla autoa?”

Mies nyökkäsi ja otti takkinsa.

”Se on tallissa.”

Mies tarjosi Wistingille kyydin kotiin. Yhtäkkiä hän muisti, ettei hänellä ollut kotiavaimiakaan. Ne olivat autonavainten kanssa samassa nipussa. Myös poliisitalon kulkukortti oli pois. Se oli lompakossa yhdessä virkamerkkin kanssa.

Hänen ei auttanut muu kuin soittaa omaa ovikelloaan. Suzanne ilmestyi varovaisesti ovelle.

”Herranjumala”, hän voihkaisi ja tarttui Wistingiä kädestä. ”Mitä sinulle on tapahtunut?”

”Ihan typerä juttu”, Wisting sanoi. Hän koetti puristaa huu-lilleen hymyntapaisen.

Sisällä hän paineli suoraan kylpyhuoneeseen, riisui veren tuhrimat, märät vaatteet yltään samalla kun kertoi Suzannelle, mitä oli tapahtunut.

”Voitko hakea minulle puhtaat vaatteet?” hän pyysi ja astui suihkuun.

Suzanne nyökkäsi ja alkoi kerätä miehen likaisia vaatteita kaasaan.

”Älä pese niitä”, Wisting sanoi ja valutti vettä suihkuhanasta. ”Pane ne vain kuivumaan. Osa veritahroista voi olla hänen.”

Vesi muuttui nopeasti lämpimäksi. Hän sulki silmänsä ja nojautui vesisuihkua vasten.

”Sinun pitäisi kyllä käydä lääkärillä”, Suzanne sanoi.

Wisting pyyhki lasioveen muodostunutta höyryä ja vilkaisi oven läpi Suzannea.

”Katsotaan”, kuului vastaus. ”Voitko soittaa taksin?”

”Anna minun edes katsoa kasvojasi ennen kuin lähdet.”